

به نام خدا

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

(ایرانداک)

خلاصه گزارش طرح پژوهشی سازمانی

عنوان طرح پژوهشی

مطالعه کتابخانه‌ای و الگوبرداری از سازمان‌های پیشرو برای طراحی محصولات مبتنی بر هوش مصنوعی در سازمان‌های ارائه‌کننده خدمات اطلاعاتی

تاریخ شروع طرح پژوهشی	۱۴۰۲/۳/۹	تاریخ پایان طرح پژوهشی	۱۴۰۳/۶/۲۰
-----------------------	----------	------------------------	-----------

نام و نام خانوادگی مجری طرح پژوهشی	عمار جلالی منش
نام و نام خانوادگی همکاران طرح پژوهشی	بهروز رسولی

درباره طرح پژوهشی

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) از مؤسسه‌های کلیدی و اثرگذار در زیست‌بوم علمی ایران است که در زمینه مدیریت و سیاست‌گذاری اطلاعات در ایران جایگاه ویژه‌ای دارد. از این رو، این مؤسسه باید بتواند همگام با پیشرفت‌های جهان و فناوری‌های روز مرجعیت خود در ایران را حفظ کند. بی‌تردید، گام بر داشتن در مسیر فناوری‌های تازه یکی از مسائلی است که می‌تواند در موفقیت بیشتر سازمانی همانند ایرانداک نقش مهمی داشته باشد. هوش مصنوعی یکی از فناوری‌های نوظهوری است که تحولات عمیقی را در بسیاری از حوزه‌ها ایجاد کرده است. هدف این پژوهش، بررسی وضعیت استفاده از هوش مصنوعی در سازمان‌های مشابه ایرانداک و شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های پیش روی این سازمان‌ها در بهره‌برداری از این فناوری بود. پژوهش حاضر با تحلیل موردی سازمان‌های منتخب، به بررسی محصولات و خدمات مبتنی بر هوش مصنوعی، سطح توجه به هوش مصنوعی در اسناد بالادستی سازمان‌ها، و وضعیت پیاده‌سازی این فناوری پرداخت. هدف نهایی پژوهش، ارائه پیشنهاداتی برای ارتقای سطح استفاده از هوش مصنوعی در ایرانداک و تبدیل این سازمان به یک سازمان پیشرو در حوزه اطلاعات و دانش مبتنی بر هوش مصنوعی بود.

روش پژوهش

روش این پژوهش مطالعه موردی بود و داده‌ها با مطالعه کتابخانه‌ای گردآوری شدند. پنج سازمان مشابه ایرانداک به شکل موردکاوی بررسی شدند و بر پایه محصولات آنها در زمینه هوش مصنوعی، پیشنهادهایی برای ایرانداک ارائه شدند.

یافته‌های طرح پژوهشی

(بیشینه ۵۰۰ واژه درباره یافته‌ها و دستاوردهای کلیدی پژوهش در پاسخ به پرسش‌ها یا بررسی فرضیه‌های پژوهش).

یافته‌ها نشان دادند که اکثر سازمان‌های مورد مطالعه در زمینه تحقیق و توسعه هوش مصنوعی فعال هستند. طیف گسترده‌ای از محصولات و خدمات در این نهادها به کار گرفته شده‌اند که به شکل کلی می‌توان آنها را در ۱۱ تم کلیدی دسته‌بندی کرد. روی هم، ۱۷ پیشنهاد کلیدی نیز، بر پایه اسناد بالادستی ایرانداک، برای این مؤسسه پیشنهاد شدند. این پژوهش می‌تواند سرآغاز توجه نظام‌مند ایرانداک به موضوع و محصولات هوش مصنوعی باشد. بی‌تردید، گام برداشتن در زمینه هوش مصنوعی برای سازمان‌ها یک چالش و نیاز ضروری در جهان امروز است.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

پژوهش حاضر به بررسی استفاده از هوش مصنوعی در سازمان‌های اطلاعاتی مشابه ایرانداک پرداخته است. هدف اصلی این پژوهش، ارزیابی وضعیت موجود، شناسایی فرصت‌ها و چالش‌ها و ارائه پیشنهاداتی برای ارتقای سطح استفاده از هوش مصنوعی در این سازمان‌ها بوده است.

یافته‌های کلیدی پژوهش عبارتند از:

- پتانسیل بالای هوش مصنوعی: هوش مصنوعی می‌تواند به طور چشمگیری در بهبود خدمات، افزایش بهره‌وری و اتخاذ تصمیمات بهتر در سازمان‌های اطلاعاتی مؤثر باشد.
- تنوع کاربردها: طیف گسترده‌ای از کاربردهای هوش مصنوعی از جمله سیستم‌های توصیه‌گر، پردازش زبان طبیعی، بینایی ماشین و یادگیری ماشین در این سازمان‌ها مشاهده شده است.
- چالش‌ها: با وجود پتانسیل‌های بالا، چالش‌هایی همچون کمبود نیروی متخصص، کیفیت پایین داده‌ها و نگرانی‌های اخلاقی نیز وجود دارند.
- پیشنهادات: برای بهره‌برداری بهتر از هوش مصنوعی، سازمان‌ها باید به سرمایه‌گذاری در نیروی انسانی متخصص، بهبود کیفیت داده‌ها، ایجاد زیرساخت‌های مناسب و تدوین سیاست‌های اخلاقی بپردازند.

اهمیت این پژوهش:

این پژوهش نشان می‌دهد که هوش مصنوعی می‌تواند نقش مهمی در تحول سازمان‌های اطلاعاتی ایفا کند. با این حال، برای دستیابی به این هدف، نیاز به برنامه‌ریزی دقیق، سرمایه‌گذاری مناسب و همکاری بین بخش‌های مختلف سازمان است.

پیشنهادهای تحقیقات آتی:

- مطالعات مقایسه‌ای: مقایسه عمیق‌تر سازمان‌های موفق و ناموفق در استفاده از هوش مصنوعی.
- چالش‌های پیاده‌سازی: بررسی دقیق‌تر چالش‌ها و موانع پیاده‌سازی هوش مصنوعی و ارائه راهکارهای عملی.

- تأثیرات اقتصادی و اجتماعی :تحلیل اقتصادی و اجتماعی تأثیرات هوش مصنوعی بر سازمان ها و جامعه.
- آینده‌نگری :پیش‌بینی روندهای توسعه هوش مصنوعی و تأثیر آن بر سازمان‌ها.

در کل، این پژوهش نشان داد که هوش مصنوعی فرصت‌های بی‌نظیری را برای سازمان‌های اطلاعاتی فراهم می‌کند. با اتخاذ رویکردی جامع و مبتنی بر شواهد، این سازمان‌ها می‌توانند از این فناوری برای بهبود خدمات، افزایش بهره‌وری و دستیابی به اهداف استراتژیک خود استفاده کنند.